

PAS AFGESTUDEERDE FYSIOTHERAPEUTEN IN GROTE GETALE OP ZOEK NAAR WERK

L. Hingstman en F. van Dam

Het Nederlands instituut voor onderzoek van de eerstelijnsgezondheidszorg (NIVEL) heeft een onderzoek verricht onder pas afgestudeerde fysiotherapeuten naar hun ervaringen op de arbeidsmarkt. Het onderzoek werd gehouden onder alle in 1985 en 1986 van de opleiding gekomen fysiotherapeuten. Gebleken is dat de werkloosheid onder pas afgestudeerde fysiotherapeuten hoog is. Bovendien zijn velen werkzaam in het buitenland of als waarnemer. De hoge werkloosheid, alsmede het feit dat velen geen vaste baan hebben, maken dat er een stuwmeer aan werkzoekenden bestaat. Van alle afgestudeerden uit 1985 is 60% twee jaar na het beëindigen van de opleiding nog op zoek naar (ander) werk.

In de laatste jaren is er een grote discrepantie ontstaan tussen het aantal fysiotherapeuten dat op de arbeidsmarkt verschijnt en het aantal beschikbare arbeidsplaatsen (1). Door een geringe stijging van het aantal arbeidsplaatsen en een constante uitstroom van afgestudeerde fysiotherapeuten is de werkloosheid onder fysiotherapeuten snel gestegen. Volgens de meest recente gegevens van het Ministerie van Sociale Zaken zijn er bijna 1900 werkloze fysiotherapeuten per 1 januari 1988 (2).

Aan die geringe groei van het aantal arbeidsplaatsen ligt een aantal oorzaken ten grondslag. In de eerste plaats de in 1982 van kracht geworden ontheffingsmaatregel ex artikel 47, lid 3 van de Ziekenfondswet. Ziekenfondsen worden daarmee ontheven van de verplichting om met fysiotherapeuten medewerkerscontracten af te sluiten, als in het werkgebied van het ziekenfonds de norm van één fysiotherapeut per 3000 inwoners wordt overschreden (3). Deze ontheffingsmaatregel heeft een duidelijke instroombeperking in het beroep tot gevolg gehad (1, 4).

Voor de tweede lijn zijn eveneens maatregelen getroffen die de instroom in het beroep belemmerd zou kunnen hebben. Sinds de invoering van de budgettering een aantal jaren geleden, beschikken de instellingen over een bepaald budget dat zijzelf kunnen verdelen over de verschillende afdelingen (1). In hoeverre deze maatregel gevolgen heeft gehad voor de intramurale fysiotherapie is niet bekend.

Naast een beperking van de instroom is het aantal afgestudeerden jaarlijks vrijwel even hoog gebleven (± 1400). Om dit grote aantal in te dammen is in de afgelopen jaren een aantal maatregelen getroffen. Allereerst is in 1984 met de opleidingsinstututen een afspraak gemaakt om de opleidingscapaciteit op vrijwillige basis te reduceren. Deze maatregel heeft weinig effect gesorteerd. De feitelijke reductie bedroeg in 1984/85 ten opzichte van het studiejaar

dr. L. Hingstman en
drs. F. van Dam beide verbonden aan het
Nederlands Instituut voor Onderzoek
van de Eerstelijnsgezondheidszorg
(NIVEL).
Corr. adres: Postbus 1568, 3500 BN
Utrecht.

1981/82 bijna 14% maar in 1985/86 bedroeg dit nog maar 7% ten opzichte van 1981/82 (1).

De geringe resultaten van de vrijwillige reductie noopte de Minister van Onderwijs en Wetenschap gebruik te maken van de Machtigingswet beperking inschrijving HBO die eind 1984 is aangenomen (Staatsblad 1984, nr. 693). Op basis van arbeidsmarktoverwegingen kan via deze wet de instroom van eerstejaarsstudenten worden beperkt. Voor het studiejaar 1987/88 heeft de Minister voor het eerst van deze wet gebruik gemaakt: in dat studiejaar kunnen maximaal 1496 kandidaten tot de opleiding fysiotherapie worden toegelaten. Het studiejaar daarvoor bedroeg dit nog 1844 (2). Een andere maatregel die in het kader van de beperking van de instroom in de opleidingen genoemd moet worden is de beperking van het aantal opleidingen van 16 naar 10. Hierbij geeft de Minister van Onderwijs en Wetenschappen gevolg aan het advies van de HBO-raad, zoals neergelegd in het rapport 'Concentratie en vernieuwing in het hoger gezondheidszorg onderwijs' (Staatscourant, 1987, nr. 184). De beperking van het aantal opleidingen zal het studiejaar 1989/90 ingaan.

In hoeverre bovengenoemde maatregelen ter beperking van de instroom in de opleidingen effect sorteren moet worden afgewacht. Voor veel fysiotherapeuten komen deze maatregelen te laat, getuige de hoge werkloosheidcijfers. Over het wel en wee van deze groep zijn weinig gegevens voorhanden. We moeten daartoe voornamelijk terugvallen op onderzoeksgegevens die

door de studierichting fysiotherapie van de Haagse Hogeschool zijn verzameld (5, 6, 7). Deze gegevens hebben alleen betrekking op de afgestudeerden van de Haagse Academie. Verder heeft de Landelijke Belangenvereniging Werkzoekende Fysiotherapeuten in 1985 een telefonische enquête uitgevoerd bij een deel van de afgestudeerden uit de jaren 1983/84 en 1984/85 (8). Dit onderzoek toont veel gelijkenis met het onderzoek van de Haagse Academie, het heeft echter op een wat grotere schaal plaatsgevonden.

Om op landelijk niveau inzicht te krijgen in het wel en wee van alle afgestudeerden van de opleidingen fysiotherapie heeft het Nederlands instituut voor onderzoek van de eerstelijnsgezondheidszorg (NIVEL), in opdracht van het Ministerie van WVC, onderzoek gedaan onder alle afgestudeerden uit 1985 en 1986. Een aantal resultaten van dit onderzoek wordt in dit artikel besproken aan de hand van de volgende vragen.

• Hoeveel fysiotherapeuten, afgestudeerd in 1985 en 1986, hebben binnen één respectievelijk twee jaar na het voltooien van de opleiding werk gevonden binnen de fysiotherapie en wat is de aard van die werkzaamheden?

• Hoeveel fysiotherapeuten, afgestudeerd in 1985 en 1986, zijn binnen één respectievelijk twee jaar na voltooien van de opleiding op zoek naar werk binnen de fysiotherapie en wat voor werk betreft dat?

Een uitgebreide presentatie van de resultaten wordt gegeven in het rapport 'Pas afgestudeerde fysiotherapeuten op zoek naar een baan?' (9). Alvorens op de beantwoording van de onderzoeksvragen in te gaan wordt eerst aandacht besteed aan de onderzoeksmethode.

Methode

Op 1 januari 1987 zijn alle afgestudeerden uit 1985 en 1986 schriftelijk geënkquêteerd.

Dit betekent dat één opleidingscohort (1986) maximaal één jaar gevolgd kon worden en het andere opleidingscohort (1985) maximaal twee jaar. Hierbij moet worden aangetekend dat de periode in veel gevallen korter is dan één of twee jaar, aangezien een groot deel in juni/juli is afgestudeerd. Via de opleidingsinstituten werden de namen en adressen verkregen van alle afgestudeerden uit 1985 (1355) en 1986 (1311). Op 1 januari 1987 werden de 2666 enquêtes verstuurd. De respons op deze enquête bedroeg na één schriftelijk rappel 76%. Hierbij moet de kanttekening gemaakt worden dat de respons onder de afgestudeerden uit 1986 wat hoger is (81%) dan onder de afgestudeerden uit 1985 (72%). Dit verschil wordt grotendeels veroorzaakt doordat de adressen van de jaargroep 1985 minder adequaat waren. Op basis van een non-responsanalyse is geconstateerd dat van de groep fysiotherapeuten die (in Nederland) werk heeft gevonden een groter deel op de enquête heeft gereageerd dan van de groep die (nog) geen werk heeft (9). Deels heeft dit te maken met het feit dat fysiotherapeuten die geheel ander werk zijn gaan doen wellicht wat minder geïnteresseerd zijn in de problematiek van de afgestudeerden en deels vindt dit zijn oorzaak in het feit dat degenen die naar het buitenland zijn vertrokken moeilijker te bereiken zijn. Bij de interpretatie van onderstaande resultaten zal de lezer met dit gegeven rekening moeten houden.

Resultaten

Aard en omvang van de werkzaamheden

Op de vraag hoeveel pas afgestudeerde fysiotherapeuten werk hebben gevonden blijkt dat binnen één jaar na voltooiing van de opleiding bijna 58% van de respondenten aan de slag is (tabel 1). Binnen twee jaar neemt dat percentage toe tot 75%. Voor beide jaargroepen blijkt overigens dat het percentage vrouwen dat werk heeft gevonden als fysiotherapeut hoger is dan het percentage mannen.

Het feit dat men binnen de fysiotherapie werk heeft gevonden betekent geenszins dat dit altijd een vaste baan betreft (tabel 2). Bijna 19% van de afgestudeerden uit 1986 en 14% van de afgestudeerden uit 1985 is op 1 januari 1987 als waarnemer werkzaam. Het zijn vooral vrouwen die het waarnemerschap vervullen. Bijna 17%

Tabel 1. Aantal fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) dat op 1 januari 1987 werkzaam is als fysiotherapeut naar geslacht en jaar van afstuderen.

	Afgestudeerd in 1985			Afgestudeerd in 1986		
	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen	totaal
Werkzaam als fysiotherapeut	73,8%	76,4%	75,3%	54,6%	61,1%	58,4%
Niet werkzaam als fysiotherapeut	26,2%	23,6%	24,7%	45,4%	38,9%	41,6%
Totaal (%)	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
(abs)	(428)	(546)	(974)	(445)	(614)	(1059)

Tabel 2. Werkzaamheden van fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) per 1 januari 1987 uitgesplitst naar functie, jaar van afstuderen en geslacht*.

Functie	1985			1986		
	mannen (n=428)	vrouwen (n=546)	totaal (n=974)	mannen (n=445)	vrouwen (n=614)	totaal (n=1059)
- eigen praktijk of maatschap	6,8%	3,3%	4,8%	1,3%	1,5%	1,4%
- medewerker** in eigen praktijk/maatschap	13,8%	16,8%	15,5%	8,1%	10,6%	9,5%
- waarnemer	9,8%	17,0%	13,9%	14,8%	22,0%	19,0%
- intramuraal	17,8%	21,1%	19,6%	8,5%	13,4%	11,3%
- buitenland	21,7%	22,2%	22,0%	17,5%	15,3%	16,2%
- overige	9,8%	1,8%	5,3%	6,5%	1,6%	3,7%
Niet werkzaam als fysiotherapeut	26,2%	23,6%	24,7%	45,4%	38,9%	41,6%

* de kolomtotalen zijn groter dan 100% doordat men in meerdere functies werkzaam kan zijn.

** onder medewerker wordt hier verstaan fysiotherapeuten die met een arbeidsovereenkomst of op notabasis (fictief dienstverband) werkzaam zijn in een zelfstandige praktijk en fysiotherapeuten in loondienst van een gezondheidscentrum.

van alle afgestudeerde vrouwen uit 1985 is twee jaar na het beëindigen van de opleiding nog steeds als waarnemer werkzaam; voor mannen bedraagt dit 10%. Dat het waarnemen als tijdelijke c.q. doorstroomfunctie moet worden gezien blijkt uit het feit dat onder de afgestudeerden uit 1985 het percentage waarnemers lager is dan onder de afgestudeerden uit 1986.

Een tweede kanttekening die ten aanzien van de werkzaamheden van pas afgestudeerde fysiotherapeuten geplaatst moet worden is het grote aantal pas afgestudeerden dat in het buitenland aan de slag is. Ruim 20% van de afgestudeerden uit 1985 en 16% van de afgestudeerden uit 1986 is op 1 januari 1987 in een ander land aan het werk als fysiotherapeut (tabel 2). Dit geldt in vrijwel gelijke mate voor mannen als voor vrouwen. Vooral Duitsland blijkt een grote aantrekkingskracht te hebben (figuur 1). Meer dan tweederde van degenen die buiten Nederland hun heil hebben gezocht is werkzaam in Duitsland. Wellicht dat het aantal in het buitenland werkzame fysiotherapeuten in werkelijkheid nog hoger is, gezien het feit dat de respons onder degenen die in het buitenland werkzaam zijn lager is.

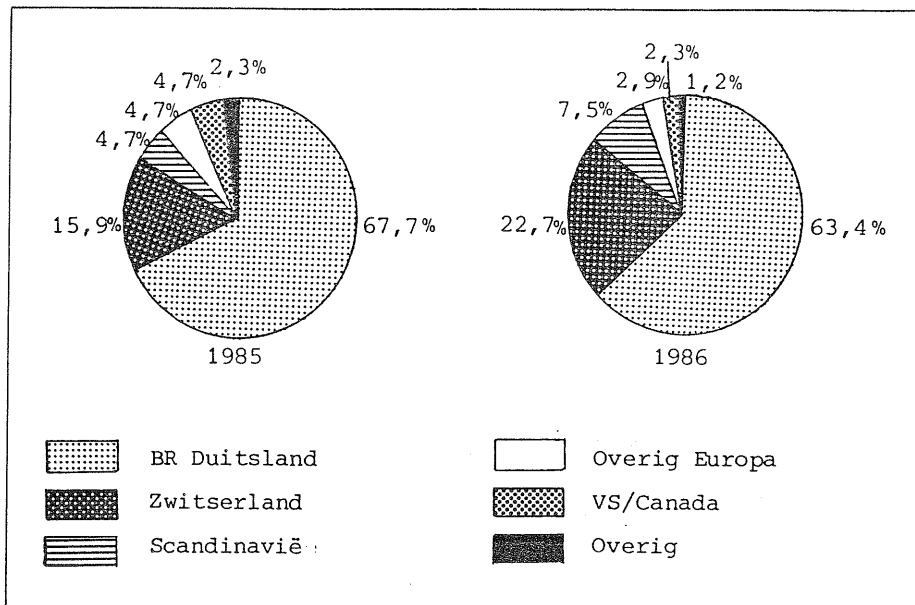
Verreweg de meesten die naar een ander land zijn vertrokken werken in een particuliere praktijk (60%), terwijl 18% in een ziekenhuis werkt. Het blijkt dat het grootste deel (85%) van deze groep een full-time functie heeft. Overigens wordt het werken

in het buitenland vaak als een tijdelijke oplossing gezien. Meer dan 55% geeft aan binnen afzienbare tijd naar Nederland terug te willen keren.

Uit tabel 2 blijkt verder dat de mogelijkheden om op korte termijn een eigen praktijk in Nederland te beginnen gering zijn. Slechts 5% van degenen die in 1985 zijn afgestudeerd heeft binnen twee jaar na voltooiing van de opleiding een eigen praktijk (of een maatschap) weten te realiseren. In de meeste gevallen gebeurde dat via een overname van een deel van een maatschap (32%). In bijna een kwart van de gevallen betrof het een vrije vestiging als solist. Als we vervolgens kijken naar het aantal dagdelen van deze kleine groep fysiotherapeuten in eigen praktijk of maatschap, dan blijkt dat naast de 27% die een full-time baan heeft, bijna 29% minder dan 2 dagen werkt. Het gemiddelde aantal dagdelen bedraagt 6,25.

Een veel groter deel is als medewerker in een zelfstandige praktijk werkzaam; respectievelijk 16% en 10% van de afgestudeerden uit 1985 en 1986. Voor het merendeel (70%) betreft dit medewerkers met een arbeidsovereenkomst. Een derde deel van alle medewerkers werkt minder dan één dag in de week en een evenzo groot aantal meer dan vier dagen. Het gemiddeld aantal dagdelen bedraagt zes, waarbij vrouwen een lager gemiddelde hebben (5,7) dan mannen (6,5). Verder kan uit tabel 2 worden afgeleid dat een tamelijk groot deel (20%) twee jaar na de opleiding werk heeft gevonden in de tweede lijn. Dit geldt met name voor vrouwen. In vergelijking tot degenen die in de eerste lijn werk hebben gevonden is de gemiddelde werkweek in de tweede lijn veel groter (gemiddeld acht dagdelen).

Tot slot aandacht voor degenen die niet als fysiotherapeut werkzaam zijn. Verreweg het grootste deel hiervan is werkloos (tabel 3). Bijna 27% van alle afgestudeerden uit 1986 is één jaar na hun opleiding werkloos. Na twee jaar (afgestudeerden uit 1985) daalt dit percentage naar 11%. Verder zien

Figuur 1. Procentuele verdeling van de landen waarin fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) per 1 januari 1987 werkzaam zijn, naar jaar van afstuderen.

we dat een deel een geheel ander beroep heeft gekozen: 7% van de afgestudeerden uit 1986 en 8% van de afgestudeerden uit 1985.

Op basis van de tot nu toe gepresenteerde gegevens kan worden geconcludeerd dat weliswaar het grootste deel van de pas afgestudeerde fysiotherapeuten binnen twee jaar na voltooiing van de opleiding fysiotherapie, aan de slag is als fysiotherapeut, maar dat dit werk vaak van tijdelijke aard is en in veel gevallen geen volledige werkweek omvat. Dit samengevoegd bij het grote aantal fysiotherapeuten uit beide studie jaren dat nog geen werk heeft, doet

vermoeden dat velen op zoek zijn naar (ander) werk.

Zoeken naar (ander) werk

De veronderstelling dat velen op zoek zijn naar (ander) werk wordt bevestigd in tabel 4. Van alle fysiotherapeuten die in 1986 zijn afgestudeerd is 72% één jaar na voltooiing van de opleiding op zoek naar (ander) werk. Voor de jaargroep 1985 wordt een percentage van 57% zoekers genoemd. Ondanks het feit dat onder de werkzoekenden de niet werkzame fysiotherapeuten het hoogst scoren moeten we constateren dat vooral ook onder de werken-

den grote aantallen op zoek zijn naar ander werk. Dit geldt dan met name voor de mannen.

De volgende vraag is naar wat voor soort werk men op zoek is? Voor het beantwoorden van deze vraag zal een onderscheid gemaakt worden tussen de werkzame en niet werkzame pas afgestudeerde fysiotherapeuten. Met betrekking tot de werkzamen moeten we concluderen dat, zoals viel te verwachten, vooral de waarnemers op zoek zijn naar ander werk; meer dan 85% geeft aan op zoek te zijn. Ook van de in het buitenland werkzame fysiotherapeuten ambiert een erg groot deel (66%) ander werk, waarbij men, zoals we eerder hebben kunnen zien, vooral op zoek is naar werk in Nederland. Veel lagere percentages werkzoekenden komen we tegen onder de intramuraal werkenden (45%), onder medewerkers in zelfstandige praktijken (39%) en onder zelfstandig gevestigden (16%).

Wat voor soort andere werkzaamheden men ambiert wordt weergegeven in tabel 5. Uit de kolom 'totaal' kan worden afgeleid dat het werken als medewerker (op basis van arbeidsovereenkomst) in een zelfstandige praktijk het meest genoemd wordt (52%). Daarna gaat de meeste voorkeur uit naar een functie in een gezondheidscentrum (45%) en een functie in de tweede lijn (45%). Een eigen praktijk wordt door 44% geambieerd. Voor het werken in het buitenland spreekt slechts 15% de voorkeur uit. Als we bij bovengenoemde voorkeuren de huidige werkzaamheden betrekken, dan blijkt dat medewerkers vooral op zoek zijn naar een eigen praktijk (57%) en waarnemers vooral naar een medewerkerschap op basis van een arbeidsovereenkomst (63%). Die laatste voorkeur wordt ook in veel gevallen uitgesproken door degenen die in het buitenland werkzaam zijn (45%). De werkenden in de tweede lijn zijn vooral op zoek naar een andere functie binnen die tweede lijn (55%). Bij het zoeken naar ander werk spreekt 46% de voorkeur uit voor een full-time baan; 13% wil minder dan drie dagen werken.

Ook voor de groep niet werkzame fysiotherapeuten is onderzocht naar wat voor type functie men op zoek is (tabel 6). In de eerste plaats blijkt dat van beide jaargroepen rond de 25% geen enkele voorkeur heeft. Velen willen gewoon aan de slag en het maakt niet uit in wat voor functie. Deze wil om te werken blijkt onder andere uit het feit dat respectievelijk 53% (jaargroep 1985) en 59% (jaargroepen 1986) de voorkeur uitspreekt voor een waarneming. Het feit dat het aantal fysiotherapeuten dat een voorkeur uitspreekt voor een zelfstandige praktijk niet zo hoog is, zal ongetwijfeld samenhangen met de omstandigheid dat men er impliciet van uitgaat dat een eigen praktijk toch nauwelijks te realiseren is. Hierbij moet overigens wel de kanttekening gemaakt worden dat mannen veel vaker een zelfstandige vestiging ambiëren dan vrouwen. Een dergelijk verschil tus-

Tabel 3. Werkzaamheden of bezigheden van fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) die op 1 januari 1987 niet als fysiotherapeut werkzaam zijn naar jaar van afstuderen.

Bezigheden	1985 (n=974)	1986 (n=1059)
Werkzaam als fysiotherapeut	75,3%	58,4%
Niet werkzaam als fysiotherapeut		
- werkloos	11,3%	27,3%
- studierend	3,0%	1,7%
- dienstplichtig	1,3%	4,0%
- ander beroep	8,2%	7,0%
- uitzendkracht/freelance	0,7%	1,4%
- huisvrouw/man	0,2%	0,2%
Totaal	100,0%	100,0%

Tabel 4. Werkzaamheden van fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) die op 1 januari 1987 op zoek zijn naar (ander) werk, naar jaar van afstuderen en geslacht.

Werkzaamheden per 1 januari 1987	1985			1986		
	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen	totaal
- als fysiotherapeut werkzaam	58,3%	51,8%	54,6%	71,3%	62,8%	66,1%
- niet als fysiotherapeut werkzaam	65,2%	68,2%	66,8%	70,8%	86,2%	79,2%
Totaal	60,0%	55,7%	57,1%	71,0%	72,0%	71,6%

Tabel 5. Voorkeuren van werkzame fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) die op zoek zijn naar een andere functie, uitgesplitst naar de werkzaamheden per 1 januari 1987.

Functie van voorkeur	Functie per 1 januari 1987						Totaal (N=808)
	zelf-standig gevestigd (N=10)	mede-werker (N=97)	waar-nemer (N=287)	intra-muraal (N=141)	buiten-land (N=253)	overig (N=71)	
Zelfstandige vestiging	70%	57%	42%	33%	45%	49%	44%
Arbeidsovereenkomst	50%	48%	63%	43%	45%	56%	52%
Notabasis (fictief dienstverband)	10%	36%	51%	24%	34%	38%	38%
Loondienst gezondheidscentrum	50%	37%	55%	43%	40%	34%	45%
Waarneming	20%	7%	25%	11%	4%	15%	14%
Intramuraal	30%	41%	47%	55%	42%	34%	45%
Buitenland	-	10%	11%	14%	22%	21%	15%
Overig	10%	9%	4%	9%	10%	3%	7%
Geen voorkeur	10%	7%	10%	10%	5%	15%	9%

Tabel 6. Voorkeuren van fysiotherapeuten (afgestudeerd in 1985 en 1986) die op 1 januari 1987 niet als fysiotherapeut werkzaam zijn, naar jaar van afstuderen en geslacht.

Voorkeur voor	1985			1986		
	mannen (N=72)	vrouwen (N=88)	Totaal (N=160)	mannen (N=140)	vrouwen (N=204)	Totaal (N=344)
Zelfstandige vestiging	50%	26%	37%	34%	14%	22%
Arbeidsovereenkomst	57%	53%	55%	44%	54%	50%
Notabasis	51%	47%	49%	39%	47%	44%
Loondienst gezondheidscentrum	50%	59%	55%	42%	57%	51%
Waarneming	47%	58%	53%	54%	63%	59%
Intramuraal	46%	59%	53%	36%	53%	46%
Buitenland	11%	17%	14%	27%	23%	25%
Overig	8%	3%	6%	4%	2%	3%
Geen voorkeur	22%	26%	24%	26%	26%	26%

sen mannen en vrouwen zien we ook terug bij het willen werken in de tweede lijn. Vrouwen blijken een veel grotere voorkeur te hebben voor de tweede lijn dan mannen.

Tot slot blijkt dat ook voor de niet werkzame fysiotherapeuten geldt dat velen op zoek zijn naar een full-time baan. Meer dan 38% ambieert een volledige werkweek, waarbij de mannen hoger scoren (44%) dan de vrouwen (30%).

Slotbeschouwing

De veelvuldig gedane uitspraak dat er een grote discrepantie bestaat tussen het aantal beschikbare arbeidsplaatsen in de fysiotherapie en het aanbod van fysiotherapeuten wordt in dit onderzoek bevestigd. Binnen twee jaar na het beëindigen van de opleiding is een kwart van alle afgestudeerde fysiotherapeuten niet aan het werk als fysiotherapeut; 11% is binnen twee jaar nog steeds werkloos. Deze cijfers worden

nog verontrustender als we bedenken dat binnen twee jaar na het voltooien van de opleiding bijna 14% nog steeds als waarnermer werkzaam is en 20% werk heeft in het buitenland. Deze laatste groep zou als daar mogelijkheden voor zijn merendeels terug willen keren naar Nederland. Het werk in het buitenland zou weleens als een noodoplossing beschouwd kunnen worden; men wil immers de vaardigheden niet verleren.

Die hoge werkloosheid, alsmede het feit dat velen geen vaste baan hebben, maken dat er een stuwmeer aan werkzoekenden bestaat. Van alle afgestudeerden uit 1985 is 60% twee jaar na het beëindigen van de opleiding op zoek naar (ander) werk. Voor velen zal dit een illusie blijven, vooral als we bedenken dat er op korte termijn weinig banen vrij zullen komen als gevolg van pensionering e.d. De jonge leeftijdsopbouw van de beroepsgroep houdt in dat de vervangingsvraag zich de komende 10 à 15 jaar zal beperken tot gemiddeld 100 fysiotherapeuten per jaar (1).

De maatregelen die in de afgelopen twee jaren zijn getroffen om de instroom van de opleidingen te beperken komen voor een grote groep werkzoekende fysiotherapeuten te laat. Velen zullen genooddaakt zijn een ander beroep te kiezen. Dat zien we deels reeds terug in onze onderzoeksgegevens, waaruit blijkt dat binnen twee jaar na voltooiing van de fysiotherapie-opleiding bijna 8% een ander beroep heeft gekozen.

Literatuur

1. Nationale Raad voor de Volksgezondheid. *Rapport beroepskrachtenplanning fysiotherapeuten*. Zoetermeer, 1987
2. Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur. *Nota Taakstellingen beroepskrachtenplanning gezondheidszorg*. Rijswijk, 1988.
3. Hamilton, G. J. A. *Planning in de eerstelijnsgezondheidszorg; mogelijkheden in de eerstelijnsgezondheidszorg. Vestigingsbeleid op basis van ontheffing van de plicht tot het aangaan van overeenkomsten door ziekenfondsen (artikel 47, lid 3, Ziekenfondswet)*. VNZ, Zeist, 1985 (interne notitie)
4. Hingstman, L., H. Boon. *Fysiotherapeuten in de eerstelijnsgezondheidszorg: aantallen, samenstelling en geografische spreiding*. NIVEL, Utrecht, 1986
5. Tromp, J. H. M., J. A. van den Berg, P. Engels. *Eén jaar na het beëindigen van de opleiding tot fysiotherapeut*. Fysiovisie 9, 1984, p. 6-7
6. Berg, J. A. van den, P. Engels, J. H. M. Tromp. *Eén jaar na het beëindigen van de opleiding tot fysiotherapeut*. Fysiovisie 9, 1985, p. 10-11
7. Berg, J. A. van den, J. H. M. Tromp, C. P. van der Wees. *Eén jaar na het beëindigen van de opleiding tot fysiotherapeut*. Fysiovisie 2, 1988, p. 6-8
8. Landelijke Belangenvereniging van Werkzoekende Fysiotherapeuten. *Schrikbarend aantal werkzoekende fysiotherapeuten*, Fysiovisie 3, 1986, p. 8-9
9. Dam, F. van, L. Hingstman. *Pas afgestudeerde fysiotherapeuten op zoek naar een baan? Een onderzoek naar het wel en wee van in 1985 en 1986 afgestudeerde fysiotherapeuten op de arbeidsmarkt*. NIVEL, Utrecht, 1988

Summary

The Netherlands institute of primary health care (NIVEL) has conducted a research on recently graduated physiotherapists and their experiences on the labour market. For that purpose all physiotherapists who graduated in 1985 and 1986, were approached. The research revealed that unemployment rates under recently graduated physiotherapists were high. Besides, many of them are working abroad or as a locum tenens. The high unemployment figures, and the fact that many haven't got a steady job, have led to the situation in which a lot of recently graduated physiotherapists are in search of a (or another) job as a physiotherapist.